

INLEIDING: TAALBELEID IS NOG STEEDS ‘HOT’

*We vroegen Kris van den Branden en Lieve De Wachter om de bijdragen door te nemen en een inleidende reflectie neer te pennen. **Kris Van den Branden** is hoogleraar taalkunde en leraaropleider aan de faculteit Letteren van de KU Leuven. Hij is ook de academisch verantwoordelijke van het Centrum voor Taal en Onderwijs en was jarenlang hoofd van het Steunpunt Gelijke Onderwijskansen. **Lieve De Wachter** is hoogleraar Nederlandse taalbeheersing en academisch Nederlands (KU Leuven). Ze is coördinator van het Academisch Schrijfcentrum en is samen met Kris Van den Branden promotor van het talenbeleidsproject aan KU Leuven.*

Als er één ding is dat deze publicatie duidelijk maakt, dan is het dit: taalbeleid is nog steeds *hot*. De hype is nog niet voorbij. Onafhankelijk van elkaar ontstaan er in een toenemend aantal instellingen hoger onderwijs vergelijkbare initiatieven voor studenten, zowel aan de poort, als in en buiten de lespraktijk. Daarnaast ontstaan (vaak in dezelfde instellingen) initiatieven voor docenten in de vorm van docentenprofessionalisering en –ondersteuning. Veel van die initiatieven worden door de opleiding en/of door de instelling gedragen, vanuit een breed taalbeleid. Daaruit blijkt een groeiend bewustzijn voor het feit dat (a) studenten een hoog niveau van taalcompetenties moeten verwerven om klaar te zijn voor de arbeidsmarkt en het maatschappelijk leven in de 21ste eeuw, en (b) dat in het hoger onderwijs zelf stevige eisen worden gesteld aan de schrijf-, lees-, luister-, spreek- en informatieverwerkingsvaardigheden van de studenten. Die competenties groeien niet zomaar, gewoon doordat studenten deelnemen aan hoger onderwijs. Nee, het hoger onderwijs moet zelf actie ondernemen opdat studenten tijdens hun opleiding relevante taalcompetenties kunnen ontwikkelen. En blijkbaar neemt het hoger onderwijs zijn/haar verantwoordelijkheid daar ook voor op!

Uit deze publicatie blijkt ook dat werken aan taalbeleid heel verschillende vormen kan aannemen. Daarbij is het samenspel tussen bottom-up-praktijken en top-downbeleidsinitiatieven echter altijd van groot belang. Acties zonder visie stranden snel in gemorrel in de marge, een visie zonder acties wordt snel een lege doos. Hoopgevend is ook dat de bijdragen in deze publicatie een brede kijk op taalbeleid weerspiegelen, waarbij niet alleen wordt ingezet op het remedië-

ren van de meest acute problemen van studenten met een bepaald profiel, maar op het preventief integreren van taalzorg voor alle studenten in doorgaande leerlijnen. Hoopvol is ook dat het belang van brede evaluatie en van allerlei vormen van feedback steeds structureler wordt ingebed in die ondersteuning van studenten. In dit verband mag het potentieel van digitale hulpmiddelen niet onderschat worden.

Acties zonder visie stranden snel in gemorrel in de marge, een visie zonder acties wordt snel een lege doos.

Taalbeleid in het hoger onderwijs zal (nog meer morgen dan vandaag) inclusief zijn of het zal niet zijn. Met een steeds meer ‘diverse’ studentenpopulatie – divers in alle mogelijke betekenissen – groeit de nood aan initiatieven die voor alle studenten zinvol zijn. Voorbereidingstrajecten moeten nog meer rekening houden met de talige eisen in het hoger onderwijs en moeten durven diversifiëren, als daar nood aan is. Een voldoende taalbeheersing in een architectuuropleiding betekent niet noodzakelijk hetzelfde als een voldoende taalbeheersing in een opleiding Rechten, laat staan in een opleiding Digitale Media of Multimedia en Webdesign. En wat met de dictatuur van het B2-niveau? Is dat wel voor alle vaardigheden de meest voor de hand liggende norm? Het hoger onderwijs mag niet nalaten de taalvoorwaarden in het toelatingsbeleid van de verschillende instellingen blijvend kritisch onder de loep te nemen.

Ten slotte zal taalbeleid in het hoger onderwijs ook in toenemende mate meertalig zijn. Instellingen hoger onderwijs krijgen steeds vaker de vraag hoe ze met het Engels omgaan, en hoe ze de uitgebreide talencompetenties van hun multiculturele studentenpopulatie positief kunnen benutten. Taalbeleid is dus zeker ook minstens ‘talenbeleid’ en dat is maar goed ook.